

2019
- 2020

PLAN FOR ET GODT OG TRYGT SKOLEMILJØ

VASSØY SKOLE

Innledning

Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø. Vassøy skole skal være fri for alle former for krenkende atferd, og skolemiljøet skal virke positivt på elevenes helse, trivsel og læring.

I tillegg skal vi på Vassøy skole lære barn og unge å mestre sitt eget liv, ta sosialt medansvar og vise medborgerskap. Elevene våre skal være:

- rause ved å inkludere alle, ta vare på hverandre og skolemiljøet
- trygge på at voksne vil dem vel, ser dem og passer på
- modige ved å stå opp for seg selv, hjelpe en venn og tørre å heve sin røst

På Vassøy skole skal alle elever møte voksne som har vilje, kompetanse og mot til å gjøre sitt ytterste for å nå det målet. Alle våre elever og foreldre skal også oppleve å bli tatt på alvor når de har en bekymring.

I Opplæringsloven § 9A står det at:

«Skolen skal aktivt og systematisk arbeide for å fremje eit godt psykososialt miljø der den enkelte eleven kan oppleve tryggleik og sosialt tilhør. Dersom nokon som er tilsett ved skolen, får kunnskap om eller mistanke om at ein elev blir utsett for krenkjande ord eller handlingar som mobbing, diskriminering, vald eller rasisme, skal vedkommande snarast undersøkje saka og varsle skoleleiinga, og dersom det er nødvendig og mogeleg, sjølv gripe direkte inn.»

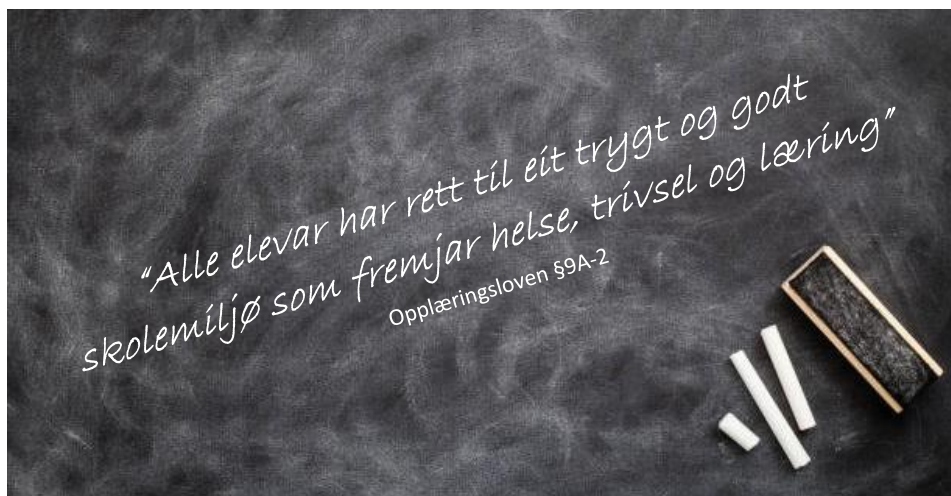
Vår plan for et godt og trygt skolemiljø beskriver:

- hva vi gjør for å skape et godt og trygt skolemiljø for elevene våre
- hva foreldre kan bidra med i arbeidet med skolemiljøet
- hva vi gjør når noe ikke er greit

Planen revideres årlig.

Ole Gabriel Ueland

Rektor, Vassøy skole

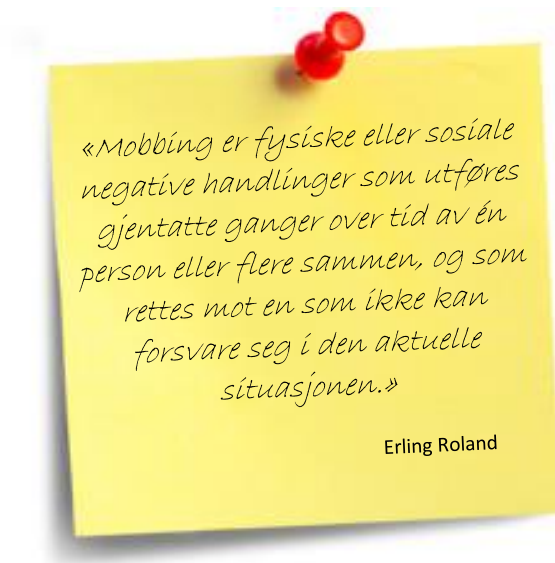

1. Hva sier opplæringsloven?

Opplæringslovens kapittel 9A ble endret med virkning fra 01.08.2017, da et nytt regelverk om skolemiljø ble innført.

Elevene har en individuell rett til et trygt og godt skolemiljø. Nulltoleranse er innført som begrep i lovverket. Det er elevens subjektive oppfatning som avgjør om skolemiljøet er trygt og godt.

Det nye regelverket flytter plikten til å fatte enkeltvedtak etter Forvaltningsloven fra skolen til Fylkesmannen. Samtidig innføres **Utvidet aktivitetsplikt** for skolen. Plikten gjelder alle som har sitt arbeid på skolen.

1.1 Aktivitetsplikt

Alle som jobber på skolen skal følge med på at elevene har det bra på skolen. Hvis en voksen på skolen vet om – eller tror – at en elev blir mobbet, plaget, eller på andre måter ikke har det bra, skal hun eller han alltid

- gripe inn og stoppe krenkelsen med en gang, hvis det er mulig
- si ifra til rektor
- undersøke det som har skjedd

Skolens aktivitetsplikt er delt i fem handlingsplikter:

1.1.1 Plikt til å følge med

Det er alle ansatte sin plikt å følge med om eleven har et trygt og godt skolemiljø. Dette kan gjøres ved:

- elevenes psykososiale miljø alltid er tema i utviklingsamtalene
- de ansatte ser noe eller fanger opp noe i samtaler med elever
- foreldre tar kontakt fordi de melder fra om det har skjedd noe på skolen
- eleven/er forteller om mistriksel
- endringer i atferd hos elever, eller endringer i klasse- eller skolemiljøet

- aktiv og tydelig inspeksjon/vakt i friminutt, observasjon av samspill mellom elever og aktiv inngripen

Skolen deltar i årlige brukerundersøkelser, så som elevundersøkelsen, foreldreundersøkelsen og SFO-undersøkelsen. I tillegg gjennomfører skolen hvert skoleår en egen trivselsundersøkelse.

1.1.2 Plikt til å gripe inn

På Vassøy skole har vi nulltoleranse mot mobbing, vold, diskriminering og trakassering, men også mot mindre alvorlige krenkelser. Alle ansatte plikter å gripe inn umiddelbart for å stoppe krenkelser.

Det skal gripes inn når en overhører for eksempel hatytringer, observerer mer indirekte krenkelser som utestenging, isolering og baksnakking, slåsskamp eller annen fysisk krenkelse.

Utfrysningssituasjon skal stanses og elever skal irettesettes når de tar i bruk stygt språkbruk rettet mot andre elever.

Plikten til å gripe inn er begrenset til inngrep som er mulige å gjennomføre. Det betyr at ansatte ikke skal stå i fare for å skade seg selv eller krenke noen av elevene for å stanse situasjonen, med mindre det er nødrett eller nødverge.

1.1.3 Plikt til å varsle

Alle som jobber på skolen skal varsle skolens ledelse hvis de ser eller mistenker at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Rektor har ansvaret for at varslingene håndteres på en forsvarlig måte.

Det skal være lav terskel for hva som skaper mistanke til at en elev ikke har det bra på skolen.

Plikten til å varsle rektor gjelder for all mistanke, for eksempel:

- basert på observasjoner av elever
- på bakgrunn av tilbakemeldinger i undersøkelser
- beskjeder fra foreldre eller medelever
- aktivitet i sosiale medier
- at en elev sier fra at han eller hun ikke trives på skolen

Det er en egen regel om skjerpet aktivitetsplikt i saker der det er ansatte som krenker elever. Hvis en ansatt mistenker eller ser at en ansatt utøver vold, mobber, diskriminerer eller trakasserer en elev skal du straks varsle rektor som igjen skal varsle skoleeier. Dersom det er en ansatt i skoleledelsen som krenker en elev, skal den ansatte varsle skoleeier direkte.

1.1.4 Plikt til å undersøke

Hvis noen som jobber i skolen ser eller mistenker at en elev ikke har det trygt og godt, skal de undersøke saken med en gang. Plikten til å undersøke har like lav terskel som plikten til å varsle. Hvis elever selv sier ifra om at de ikke har det bra, skal skolen alltid undersøke saken nærmere.

Samtaler og observasjon inngår i arbeidet med å undersøke en slik sak. Samtale kan føres med de det gjelder, men også medelever, lærere, pedagogiske medarbeidere, foreldre, andre voksne personer i nærmiljøet og i fritidsmiljøet. Observasjoner kan gjøres på skolen, i timer og i friminutt, til/fra skolen

og utenom skoletid. Den kan også være aktuelt å undersøke tidligere hendelser/historikk.

Undersøkelsene skal ha som formål å få frem fakta om situasjonen og hva som påvirker hvordan eleven opplever skolemiljøet. Det er viktig å understreke at skolen ikke skal skaffe eller vurdere bevis om elev er blitt krenket. Det er elevens subjektive oppfatning og opplevelse av miljøet som er det sentrale. Eleven som opplever å bli krenket har medvirkning og skal bli hørt.

1.1.5 Plikt til å sette inn tiltak

Skolen utarbeider en aktivitetsplan. Denne er skriftlig. Aktivitetsplanen inneholder

- navn
- problem
- hvilke tiltak skolen planlegger iverksatt
- tidsplan for gjennomføring
- hvem som har ansvar
- fastsetting av dato for evaluering

Det kan også være lurt å ha med en oppsummering av samtaler med elever og foreldre. I tillegg kan det være lurt å ha med en oppsummering av hva som er skolens vurderinger av saken.

Det vil variere fra sak til sak hvor mye som skal dokumenteres i den enkelte saken. Det vil for eksempel kunne være forsvarlig med en kortere og mer skjematisk aktivitetsplan i saker der skolen setter inn tiltak tidlig i prosessen og tiltakene er enkle, enn i saker der tiltakene og saksforholdet er mer sammensatt og komplekst.

En aktivitetsplan trenger ikke å knytte seg opp mot en bestemt elev, men kan ta for seg en situasjon eller utfordring der flere elever er involvert.

Aktivitetsplanen inneholder dokumentasjon på at nevnte tiltak er iverksatt/gjennomført.

Hensikten med aktivitetsplanen er først og fremst å sette i verk nødvendige tiltak. Det er videre en dokumentasjon på at skolen oppfylder kravene i Opplæringslovens kapittel 9A, griper fatt i aktuelle saker og forplikter seg på å gi elever som opplever krenkelser den hjelp de har krav på.

Aktivitetsplanen vil også kunne gi Fylkesammen, dersom saken blir meldt videre, en rask oversikt.

I tillegg kommer krav til dokumentasjon. Dokumentasjonskravet er todelt, se Udir 3-2017 punkt 6.6.

Fylkesmannen er håndhever av lovverket og elever og foreldre kan gå videre til Fylkesmannen med saker som gjelder det psykososiale skolemiljøet. Det er satt en tidsfrist for skolen på en uke for å iverksette aktivitetsplikten.

Lenke til Fylkesmannen i Rogaland sin informasjonsside: [Ein trygg skoledag utan mobbing](https://www.fylkesmannen.no/nb/Rogaland/Barnehage-og-opplaring/Ein-trygg-skuledag-utan-mobbing/)
<https://www.fylkesmannen.no/nb/Rogaland/Barnehage-og-opplaring/Ein-trygg-skuledag-utan-mobbing/>

For mer informasjon om Opplæringslovens kapittel 9A, se skolens hjemmeside;
www.minskole.no/vassoy se under menyen Elevenes skolemiljø.

2. FOREBYGGENDE ARBEID

Elevene ved Vassøy skole skal ha et trygt og godt skolemiljø, både når det gjelder et psykososialt og et fysisk miljø

Elever ved Vassøy skole skal føle seg trygge på skolen og oppleve at ingen får lov til å skape et utrygt skolemiljø. Elever skal ikke utsettes for trusler, vold eller rasisme i skoletiden. Elever har krav på et arbeidsmiljø som preges av god læringskultur, arbeidsro og fritt for mobbing. Elever og voksne har krav på gjensidig respekt.

Videre har elevene krav på et godt fysisk miljø. Skolen skal være godt tilrettelagt for å ivareta elevenes helse og sikkerhet både inne og ute. Skolen vår er stor i forhold til antall elever. Det foretas jevnlig vernerunder for å sikre et godt innemiljø. Elever og ansatte holder klasserommet sitt rent og kildesorterer. Elevene og voksne går med innesko. Utesko settes i garderoben.

2.1 Den ansattes ansvar

Den ansatte er en tydelig voksen som eleven kan ha tillit til. På Vassøy skole skal alle elever oppleve at vi bryr oss om dem.

Dette innebærer at den voksne:

- følger regler og rutiner for skolens ansatte
- respekterer den enkelte elevs særtrekk og forutsetninger
- har nødvendig kunnskap om elevene faglig og sosialt. Skolen følger kommunens plan for overgang mellom barnehage og skole/SFO, samt gjennomfører overgangsmøter barneskole-ungdomsskole for elever med spesielle behov
- gir elevene trygghet på at de blir hørt og tatt på alvor
- utøver god klasseledelse med nulltoleranse mot krenkende atferd, som skaper et inkluderende miljø og læringsfellesskap
- læreren er tilstede i klasserommet før det ringer, og går ikke fra klasserommet eller gangen før alle elevene er ute
- griper inn umiddelbart der en ser at en elev ikke har det trygt og godt
- er godt forberedt til arbeidet som utføres med elevene
- jobber kontinuerlig med klasse miljøutvikling
- sørger for å etablere et godt skole-hjem-samarbeid

2.2 Elevenes stemme

Elevenes stemme står sentralt i arbeidet for å skape et godt og trygt skolemiljø

Dette innebærer at:

- elevrådet er en aktiv medspiller i skolemiljøarbeidet

2.3 Relasjonen elev – elev

Elevene i klassen/gruppen tar vare på hverandre og er opptatt av at alle har det trygt

Dette innebærer at elevene:

- inkluderer hverandre i arbeid og lek
- respekterer ulikheter elevene imellom
- føler ansvar og omsorg for hverandre
- er hyggelige og vennlige i omgang med hverandre

2.4 Skole-hjem-samarbeid

Relasjonen mellom lærer og den enkelte elevs foresatte skal preges av respekt, tillit og samarbeidsvilje

Dette innebærer at:

- det er god kommunikasjon mellom skole og hjemmet
- både skole og hjem er lydhøre for hverandres synspunkter
- begge parter er imøtekommende overfor hverandre
- skolen iverksetter for å bidra til at lærernes arbeid med å bygge gode relasjoner til foresatte pågår kontinuerlig
- det avholdes foreldremøter og utviklingssamtaler høst og vår
- alle førsteklasseforeldre får et infohefte om skolen, der blant annet gjensidige forventninger skole-hjem er beskrevet
- FAU-medlemmer og foreldrekontakter kurses ved skolestart

2.5 Skolestart

Skolestarten skal være forutsigbar, trygg og gi alle elever en positiv opplevelse

Dette innebærer at:

- elevene og foreldrene vet hva de møter når de kommer på skolen første skoledag
- nye elever/foresatte får infohefte om skolen
- det avholdes et informasjonsmøte for neste års førsteklasseforeldre på våren før skolestart, hvor både skole og SFO er representert
- 5-årsklubben i barnehagen har fast besøksdag på skolen annenhver uke etter jul. På skolen er de på besøk hos 5.klasse, der elevene blir førsteklasingenes faddere til høsten
- det er førskoledag for de nye førsteklasingene i mai. Her får de møte klassekamerater, fadderne sine, lærere og assistenter. De får også være i klasserommet de skal ha til høsten
- det anbefales tidlig SFO-start på høsten for å bli best mulig kjent før skolestarten

2.6 Skoleveien

Kapittel 9 A gjelder ikke på skoleveien eller i fritiden. De som arbeider på skolen har ikke har «plikt til å følge med på at elevene har det trygt og godt utenfor skolens område, for eksempel på skoleveien, og har ikke samme mulighet eller plikt til å gripe inn.». Kunnskapsdepartementet har likevel presisert

at «selv om skolens aktivitetsplikt knytter seg til om eleven har det trygt og godt på skolen, er den ikke begrenset av årsaken til at eleven opplever ikke å ha det trygt og godt. Dersom forhold utenfor skolen, for eksempel på skoleveien, gjør at en elev ikke opplever at det er trygt og godt å være på skolen, har skolen like fullt en plikt til å hjelpe eleven.

Skolen stiller seg bak anbefalingene fra Trygg Trafikk, www.tryggtrafikk.no, om at elever kan sykle til skolen når de er 10 til 12 år gamle. Foresatte kan likevel gi barna lov til å sykle dersom de mener eleven er i stand til å mestre trafikale forhold. Sykkel må være i forskriftmessig stand og hjelm skal brukes, samt at lys foran og bak brukes når det er mørkt ute. Sykler og sparkesykler skal settes i sykkelstativene nedenfor ballbingen.

2.7 Rutiner for en trygg og god skolegård

Skolegården skal være en trygg arena for elevene i friminuttene

Dette innebærer at alle voksne:

- bruke vest når de er ute og har tilsyn
- stopper uønsket atferd umiddelbart
- følger rutinene som gjelder for tilsyn i friminuttene

Elevene skal ha mulighet til et variert aktivitetstilbud i skoletiden. Vassøy skole ligger flott plassert midt i naturen. Vi har ballbinge, volleyballbane, skatebane, ulike lekeapparater, sandkasser, trær og grønne områder. På grunn av skolegårdens størrelse og for å få oversikt over elevene i friminuttene, har vi laget skolegrenser som elevene må respektere. Elevene har ikke lov å gå utenfor skolens område i skoletiden.

Skolegården skal være så ren som mulig. Klassene har ansvar for egne områder for rydding i skolegården.

2.8 Nettvett og bruk av digitale enheter

Digitale enheter skal kun brukes som et læringsverktøy

Dette innebærer at:

- Internett skal brukes som kilde til informasjon og være til hjelp i læringsprosessen. Nettvettregler finnes på: <http://www.reddbarna.no>
- skolens Chromebooker og iPader skal brukes i henhold til de regler som gjelder. Maskinene skal behandles med fornuft og tas godt vare på
- mobiltelefoner og mobilklokker skal ikke brukes i skoletiden. Dersom mobiltelefonen eller mobilklokke tas med til skolen, skal den ligge i sekken. Ved misbruk fås telefonen eller klokka normalt igjen ved skoledagens slutt. Ved gjentatt misbruk, kan eleven få igjen telefonen etter avtale med foresatte.

2.9 Årshjul for trivselsfremmende tiltak

For å sikre kontinuitet i tiltak for å skape en trygg og god skolehverdag, har vi satt tiltak våre inn i et årshjul

TIDSPUNKT	AKTIVITET	ANSVAR
Kontinuerlig	Trivselslederprogrammet	Tor Olav
	Tilsyn i friminutt	Rektor
	«Det er ditt valg»	Kontaktlærerne
	Klassens time	Kontaktlærerne
	Elevråd, skolemiljø er fast sak på elevrådsmøter	Tor Olav
	Månedlig felles sangsamling	Rektor
	Felles ukentlig morgensamling	Alle ansatte
	Felles månedlige sosiale mål	Alle ansatte
	Fast samtaletid for elever hos sosiallærer	Marit
	Debrifing	Rektor/teamlederne
	Uteskole 1.-2.trinn	Kontaktlærere 1.-2.trinn
	Årshjulsaktiviteter i klassene	Foreldrekontakter/kontaktlærerne
	Elevsamtaler 2 g/pr. halvår	Kontaktlærerne
	August	Felles skoletur for alle elever
August	Trinnene utarbeider egne klasseregler	Kontaktlærerne
Januar – mai	5-årsklubb – 5.trinn	Kontaktlærer for 5.trinn
Hele skoleåret	Fadderordning der 6.trinn er faddere for 1.trinn	Kontaktlærer for 6.trinn
Høst og vår	Kunnskapstevling/aktivitetsdag	Teamlederne
Februar	Elevshow	Plangruppa
Desember	Juleverksted – «rød dag»	Teamene/FAU
Uke 38	Trivselsundersøkelse	Marit/kontaktlærerne
November/desember	Elevundersøkelsen 5.-7.trinn	Rektor/kontaktlærerne på 5.-7.trinn
Desember	Felles juleavslutning i gymsal med elever for foreldre	Rektor/kontaktlærerne
Juni	Felles sommeravslutning i gymsal med elever for foreldre	Rektor/kontaktlærerne

3. Når noe ikke er greit

Opplæringsloven § 9A er tydelig på at det er elevens opplevelse som skal være avgjørende for å si om noe er greit eller ikke

Dette innebærer at:

3.1 Ved bekymring

- gir en elev uttrykk for han eller hun ikke har det trygt og godt, skal voksne på skolen reagere med en gang. Jmf § 9A-4; *“Aktivitetsplikt for å sikre at elever har et trygt og godt psykososialt skolemiljø”*
- får skolen en henvendelse fra hjemmet med bekymring for elevens skolemiljø, skal denne drøftes umiddelbart mellom rektor/kontaktlærer. Sosiallærer skal også involveres

3.2 Sette i gang tiltak

- gir en elev uttrykk for at skolemiljøet ikke oppleves som trygt og godt, skal skolen iverksette tiltak for å ivareta eleven
- skolen skal sørge for at involverte elever blir hørt. Hva som er best for elevene, skal være grunnleggende i skolen sitt arbeid. Foresatte involveres også så tidlig som mulig
- tiltakene skal iverksettes senest innen 5 virkedager

3.3 Lage en skriftlig plan

- skolen skal lage en skriftlig plan når det skal gjøres tiltak i en sak. I planen skal det stå:
 - a) hvilke problem tiltakene skal løse
 - b) hvilke tiltak skolen har planlagt
 - c) når tiltakene skal gjennomføres
 - d) hvem som er ansvarlig for gjennomføring av tiltakene
 - e) når tiltakene skal evalueres

3.4 Informere om klageinstans

- skolen informerer om at eleven eller foreldrene kan klage inn saken til Fylkesmannen etter at saken er tatt opp med rektor

3.4 Dokumentasjon

- skolen skal dokumentere hva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikten etter første til femte ledd